

A KSH jelenti: Gazdaság és társadalom, 2014/7

Tartalom

Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok.....	1
Ágazati teljesítmények.....	3
Társadalmi és jövedelmi folyamatok.....	5

Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok

- A Nemzetközi Valutaalap előrejelzése szerint a **globális gazdaság teljesítménye** 2014-ben 3,4%-kal fog bővülni. A túlnyomórészt fejlett országokat tömörítő OECD egészére számított bruttó hazai termék 2014 I. félévében átlagosan 1,9%-kal¹ növekedett az előző évhez képest.
- 2014 január–júniusában az **Egyesült Államok**² gazdasági teljesítménye 2,2, **Japáné**¹ 1,3, **Kínáé** 7,4%-kal haladta meg az egy évvel korábbi szintet. Hazánk szűkebb nemzetközi környezetét jelentő **Európai Unió (EU-28)** tagországainak együttes GDP-je 1,3%-kal² bővült.
- A magyar gazdaság teljesítménye 2013 folyamán növekedési pályára állt, a bővülés 2014 első felében tovább folytatódott. A nyers (kiigazítás nélküli) adatok szerint **Magyarország bruttó hazai terméke** – a 2014. I. negyedévi 3,7%-os növekedést követően – **2014 II. negyedévében** 3,9%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest.³ **2014 I. félévében** a GDP volumene összességében 3,8%-kal meghaladta az egy évvel korábbi szintet.
- A nemzetközi összehasonlítások során alkalmazott, **szезonálisan és naptárhatással kiigazított index** szerint a magyar gazdasági teljesítmény 2014 I. félévében 3,5%-kal növekedett az egy évvel korábbi szinthez képest, amellyel az **uniós rangsor** élmezőnyében helyezkedünk el. A régiós versenytársak mindegyikében emelkedett a GDP volumene.
- Az **előző negyedévhez képest** – szintén szезonálisan és naptárhatással kiigazított index alapján – a II. negyedévben 0,8%-kal növekedett hazánk teljesítménye.
- A **felhasználási oldalon** a gazdasági növekedés a belső kereslet bővülésével függött össze. 2014 I. félévében a **belföldi felhasználás** 3,9%-kal meghaladta az egy évvel korábbi szintet. A **belső kereslet** GDP-hez viszonyított aránya 91,7%-os volt, 0,2% százalékponttal magasabb a 2013. I. félévinél.
- 2014 január–júniusában a – belső kereslet héttizedét jelentő – **háztartások tényleges fogyasztása** 1,5%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Ezen belül a legnagyobb részarányt képviselő **háztartások fogyasztási kiadásai** 2,0%-kal emelkedtek.

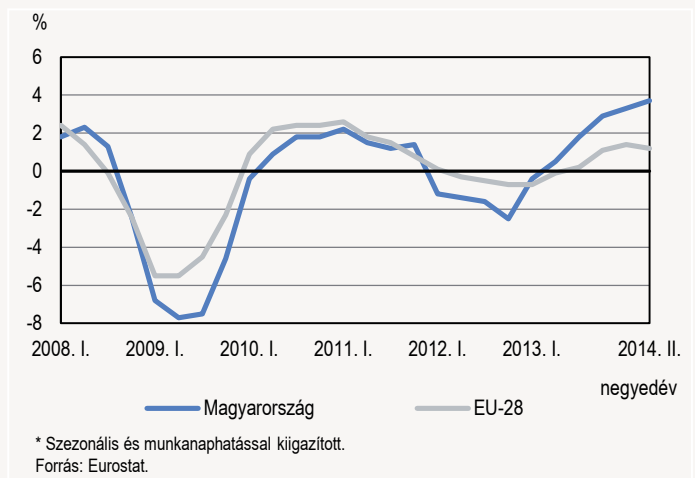
¹ Szezonálisan kiigazított.

² Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított.

³ A kiadványban megjelenő negyedéves GDP-adatok az ESA'95 módszertan szerint vannak számolva.

1. ábra

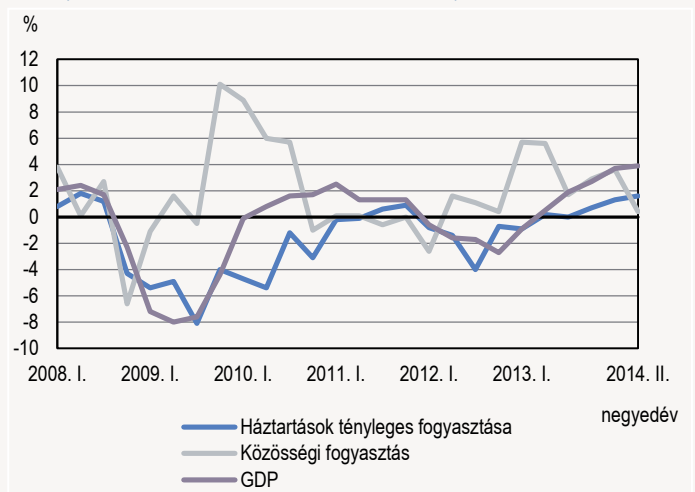
A GDP volumenváltozása* (az előző év azonos negyedévéhez képest)

- A háztartások fogyasztására kedvezőtlenül hatott a **természetbeni társadalmi juttatások** alakulása: a nagyobb részesedésű, kormányzattól kapott természetbeni társadalmi juttatások volumene 1,1, a háztartásokat segítő nonprofit intézményektől kapott juttatásoké 0,2%-kal csökkent.
- A belső kereslet mintegy egytizedét adó **közösségi fogyasztás** több mint két éve folyamatosan bővül, 2014 I. félévében 1,9%-os volt az emelkedés. A háztartások tényleges fogyasztása és a közösségi fogyasztás együtteséből álló **végző fogyasztás** 1,5%-kal növekedett.

2. ábra

A GDP és a fogyasztás volumenváltozása (az előző év azonos negyedévéhez képest)

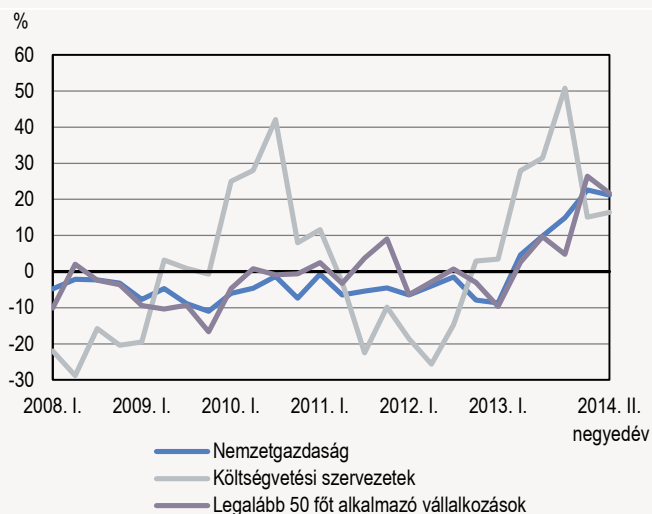

- A **bruttó állóeszköz-felhalmozás** volumene 2014 január–júniusában 17%-kal emelkedett, a GDP-hez viszonyított aránya pedig 16,8% volt, ami 1,7 százalékponttal magasabb a 2013. I. félévinél.
- 2013 folyamán a – bruttó állóeszköz-felhalmozás több mint nyolctizedét adó – **nemzetgazdasági beruházások** csökkenő tendenciája megállt és növekedésbe fordult. A beruházási teljesítmény 2014 első hat hónapjában 22%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Ezen belül a **gép- és berendezésberuházások** 29, az **építési beruházások** 15%-kal emelkedtek.
- A beruházások több mint felét megvalósító 50 főnél nagyobb, versenyszférában tevékenykedő **vállalkozások** körében 23, a **költségvetésben** 16%-kal bővült a beruházási teljesítmény.
- A **nemzetgazdasági ágak** döntő többségében növekedett a **beruházások** volumene 2014 január–júniusában. A nagyobb súlyú nemzetgazdasági ágak közül a feldolgozóipari beruházások 31%-kal emelkedtek, a bővülés nagyrészt a járműgyártással és a hozzá kapcsolódó beszállítói ágazatokban, valamint az élelmiszeriparban megvalósult fejlesztésekkel függött össze. A szállítás, raktározás területén a beruházási teljesítmény 46%-kal haladta meg az egy évvel korábbit, amihez számottevően hozzájárultak a vasút- és közútépítések, továbbá a nagyvárosi közlekedési hálózatok fejlesztése és a járműparkok korszerűsítése. Az ingatlanügyletek nemzetgazdasági ágban ugyanakkor 0,5%-kal mérséklődtek a beruházások. E három nemzetgazdasági ágban együttesen a beruházások közel 60%-a realizálódott.
- Az alacsony – 7%-ot meg nem haladó – részarányú nemzetgazdasági ágak közül a legnagyobb mértékű növekedés (69%) a művészet, szórakoztatás, szabadidő területén következett be, amit egyedi nagyberuházások okoztak. Az egészségügyi szolgáltatásban a tárgyeszköz-fejlesztések 32%-kal meghaladták az egy évvel korábbit, ami – az alacsony bázis mellett – az egészségügyi járműpark bővítése és néhány egészségügyi intézmény fejlesztése miatt következett be. Elsősorban a kis- és középvállalkozások fejlesztéseinek következtében a mezőgazdasági beruházások 29%-kal emelkedtek. Az építőipari fejlesztések – az építőipari termelés jelentős növekedésével összefüggésben – 23%-kal bővültek. Ezen kívül számottevően nőtt a beruházási volumen a víz- és hulladékgyártás területén (23%), a közigazgatásban (18%), az információ, kommunikáció területén (16%), valamint az adminisztratív szolgáltatásokban (16%).
- A kisebb súlyú nemzetgazdasági ágak közül 2014 I. félévében csökkent a beruházási teljesítmény a pénzügyi szolgáltatásokban (7,8%), az oktatásban (19%), valamint a bányászatban (29%).

3. ábra

A beruházások volumenváltozása

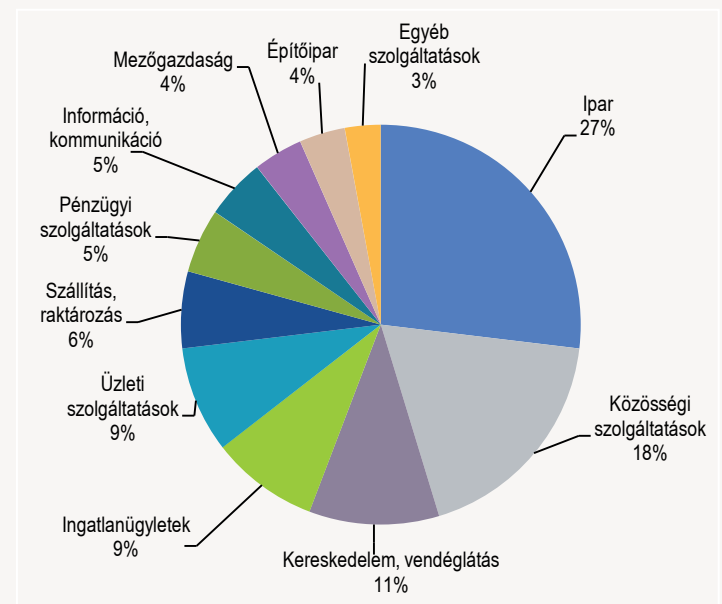
(az előző év azonos negyedévéhez képest)

- A **külső kereslet** az I. félévben kismértékben járult hozzá a gazdasági teljesítmény bővüléséhez. Az export volumene 7,2, az importé 7,5%-kal emelkedett. A **külkereskedelem** döntő részét adó áruforgalomban a kivitel volumene 7,7, a behozatalé 8,4%-kal lett nagyobb. A turizmust is magában foglaló szolgáltatás-külkereskedelem exportja 4,5, míg az importja 2,1%-kal bővült.
- Hazánkat magas szintű gazdasági nyitottság jellemzi. Javuló cserearányok mellett a nemzetgazdaság **külkereskedelmi** forgalmában 2014 január–júniusában – az egy évvel korábbihoz képest 48 milliárd forintos javulás mellett – 1197 milliárd forintos **többlet** keletkezett, ami a GDP 8,3%-át jelenti. (A gazdasági nyitottság 0,2 százalékponttal mérséklődött a 2013. I. félévihez képest.)
- A **termelési oldalon** a nemzetgazdasági ágak többségében emelkedett a teljesítmény. A **bruttó hozzáadott érték**⁴ 2014 I. félévében 4,0, ezen belül az **áruteremelő ágazatok** együttes hozzáadott értéke 8,1%-kal bővült az egy évvel korábbi szinthez képest.
- 2014 első hat hónapjában a **mezőgazdaság** teljesítménye – az egy évvel azelőtti magas bázis követően – 4,2%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest.
- Az **ipar** hozzáadott értéke 2014 január–júniusában 6,8, ezen belül a **feldolgozóipar** 9,3%-kal nőtt. A feldolgozóiparon belül a közútijármű-gyártás és a hozzá kapcsolódó beszállítói ágazatok jelentősen bővültek.
- Az **építőipar** teljesítménye 2014 I. félévében 21%-kal emelkedett. A bővülést az infrastrukturális beruházások mellett a kedvező időjárás is segítette.

4. ábra

A bruttó hozzáadott érték megoszlása a nemzetgazdasági ágak szerint, 2014. I. félév

- A **szolgáltatás-szektor** hozzáadott értéke 2014 I. félévében 1,8%-kal meghaladta az egy évvel korábbit, ezen belül a szolgáltató ágazatok többségében is emelkedett. A legnagyobb mértékű növekedés (4,3%) – összhangban az ipari termelés növekedésével – a szállítás, raktározás területén következett be.
- Az információtechnológiai szolgáltatások bővülése következtében az **információ, kommunikáció** nemzetgazdasági ág hozzáadott értéke 2,1%-kal nőtt. Ezen kívül emelkedett az **üzleti szolgáltatások** (4,1%), a **kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás** (2,8%), a **művészet, szórakoztatás, egyéb szolgáltatás** (2,7%), valamint a **közösségi szolgáltatások** (közigazgatás, oktatás, egészségügyi, szociális ellátás) teljesítménye (1,4%).

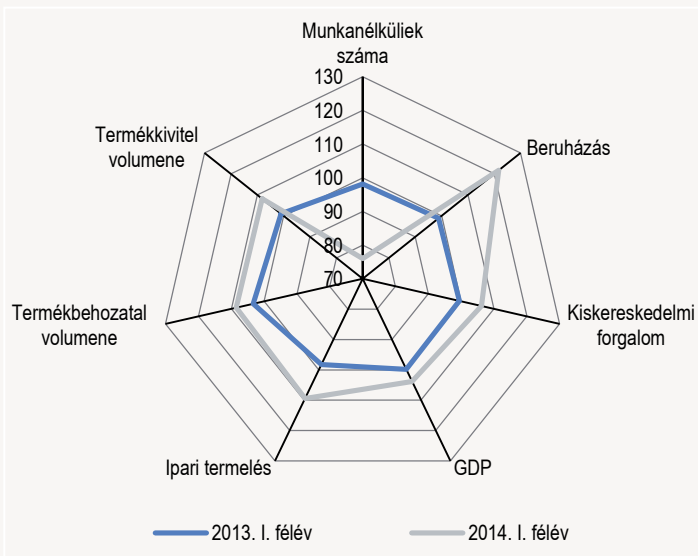
⁴ A bruttó hozzáadott érték nem tartalmazza a termékadók és -támogatások egyenlegét, szemben a bruttó hazai termékkel.

- Két szolgáltató nemzetgazdasági ágban mérséklődött a hozzáadott érték volumene: az **ingatlanügyletek** nemzetgazdasági ág teljesítménye 1,4, a **pénzügyi szolgáltatásoké** 1,8%-kal elmaradt az egy évvel korábbi szinttől. Utóbbi esetében a több mint négy éve tartó csökkenő tendencia folytatódott. A bankszektorra – a Növekedési Hitelprogram hatása ellenére – a hiteliaci folyamatok kedvezőtlenül hatottak. A biztosítói ágazat teljesítményét pedig visszafogta a biztosítási tartalékok növekedése.
- **A külkereskedelmi termékforgalomban a január–júliusi** időszakra vonatkozó előzetes adatok szerint az export **euróértéke** 5,0, az importé 4,8%-kal haladta meg az egy évvel korábbi szintet. A **külkereskedelmi mérleg** az év első hét hónapját 3,8 milliárd eurós aktívummal zárta, 253 millió euróval többel, mint egy évvel korábban. **2014 I. félévében** a kivitel **volumene** 8,2, a behozatalé 8,5%-kal nőtt az egy évvel azelőttihez képest. Az időszak során a magyar külkereskedelmi termékexport 0,1%-kal magasabb, az import 0,3%-kal alacsonyabb forintárszinten bonyolódott le, mint 2013 első hat hónapjában, így a **cserearány** 0,4%-kal javult. 2014 január–júniusában a forint árfolyama a főbb devizákhoz képest 3,0%-kal értékelődött le, ezen belül az euróhoz mérten 3,7%-os gyengülés, a dollárhoz mérten pedig 0,7%-os erősödés következett be.
- **2014. január–augusztusban az államháztartás központi alrendszerének** pénzforgalmi szemléletű, konszolidált **egyenlege** – a Nemzetgazdasági Minisztérium előzetes adatai alapján – 859 milliárd forint hiányt mutatott, 102 milliárd forinttal kevesebbet, mint 2013 első nyolc hónapjában. Az alrendszerek közül a központi költségvetés egyenlege 178 milliárd forinttal javult, amely révén a január–augusztusi deficit 1053 milliárd forintot tett ki. A két másik alrendszer egyenlege ezzel szemben romlott, a társadalombiztosítási alapok többete 56 milliárd forinttal 150 milliárd forintra csökkent, az elkülönített állami pénzalapoké pedig 19 milliárd forinttal, 44 milliárd forintra mérséklődött.

5. ábra

Fontosabb gazdasági jelzőszámok adott év I. félévében

(az előző év azonos időszaka = 100%)

Ágazati teljesítmények

- 2014-ben – az előző évinél 3,1%-kal nagyobb területen – 7,2 millió tonna, a 2013. évinél 6,1%-kal több **kalászos gabona** termett. A növekedés elsősorban a tenyészidőszak alatti kedvező időjárásnak köszönhető. A termésátlagok – a rozs kivételével – felülmúlták a 2013. éveket. A termésmennyiség 72%-át kitevő **búza** 5,2 millió tonnás termésmennyisége 3,5%-kal haladta meg az előző évit és 23%-kal az elmúlt 5 év átlagát.
- **2014 január–júliusában a mezőgazdasági termelői árak** 9,4%-kal mérséklődtek 2013 azonos időszakához képest. A növényi termékek ára 15%-kal csökkent, az élő állatok és állati termékeké azonban enyhén (0,8%) emelkedett.

- A növényi termékek közül a legnagyobb mértékben az olajos növények (20%), a gyümölcsfélék (18%) és a gabonafélék (16%) ára csökkent. A vágóállatok ára összességében 2,6, a tojásé 9,6%-kal csökkent, a tejé viszont 12,7%-kal emelkedett.
- **2014 júliusában** a mezőgazdasági termelői árak 5,1%-kal mérséklődtek az előző év júliusához képest, ami a növényi termékek árának 8,4%-os csökkenéséből, valamint az élő állatok és állati termékek 0,4%-os áremelkedéséből adódott.
- **Júliusban** tovább folytatódott az **ipari termelés** volumenének emelkedése: az I. félévi 9,4%-os növekedés után, júliusban 12,3%-kal haladta meg az előző év azonos időszakait. A termelés bővüléséhez továbbra is elsősorban a járműgyártás, illetve az ahhoz kapcsolódó beszállítói ágazatok, valamint az élelmiszeripar és az elektronikus fogyasztási cikkek gyártásának növekedése járult hozzá. Júliusban az **exportértékesítés** 15,3%-kal haladta meg az egy évvel korábbit, a **belföldi értékesítés** volumene – az I. félévi 1,0%-os növekedés után – júliusban 4,8%-kal haladta meg a 2013. júliusit.
- **Január–júliusban** az ipari termelés változatlan áron számolva 9,8%-kal emelkedett 2013 azonos időszakához képest. (Egy évvel korábban 0,9%-kal csökkent a kibocsátás.) Az ipari értékesítés volumene 8,0%-kal nőtt, ezen belül az exporteladások 12,6%-kal haladták meg az egy évvel korábbit, a belföldi értékesítés pedig 1,5%-kal bővült.
- Az ipar **nemzetgazdasági ágai** közül a feldolgozóipar termelési volumene az első hét hónapban 11,3%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. Ugyanakkor a kis súlyú bányászat kibocsátása 6,0, az energiaszektore (villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás) 9,3%-kal csökkent.
- Az első hét hónapban mindegyik **feldolgozóipari** alágban nőtt a bruttó kibocsátás. A termelés közel háromtizedét kitevő járműgyártás termelési volumene kimagaslóan, 27%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. A termelés több mint tizedét adó, jellemzően belföldre termelő élelmiszeriparban 7,2%-os növekedés volt. A szintén jelentős súlyú, elsősorban külföldre értékesítő számítógép, elektronikai optikai termék gyártásának volumene 0,3%-kal nőtt. Két, közepes nagyságú alágban továbbra is két számjegyű volt a termelésnövekedés: a vegyi anyag, termék gyártásában és a kohászat, fémfeldolgozásban egyaránt 10,2%-os volt a bővülés. Az év eleje óta jól teljesít a legkisebb súlyú alág, a textil- és bőripar, kibocsátása az első hét hónapban mintegy 18%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest.
- A termelés növekedése mellett az iparban alkalmazásban állók létszáma – a legalább 5 főt foglalkoztató ipari vállalkozásoknál – az **első hét hónapban** 2,3%-kal emelkedett, így az **egy alkalmazásban állóra jutó termelés volumene** 7,5%-kal nőtt. A termelékenység a feldolgozóiparban továbbra is az ipari átlagot meghaladóan, 8,8%-kal emelkedett.
- Az **új rendelések** volumene – a megfigyelt feldolgozóipari ágazatok körében – **júliusban** 17,5%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Az új belföldi rendelések 12,5, az új exportrendelések 18,3%-kal emelkedtek. Július végén az **összes rendelésállomány** 19,2%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.
- Az **ipari termelői árak** az **első hét hónapban** átlagosan 0,8%-kal alacsonyabbak voltak az előző év azonos időszakához viszonyítva. A **belföldi értékesítés árai** 2013 szeptembere óta csökkennek, júliusban 2,5, az első hét hónapban átlagosan 2,1%-kal voltak alacsonyabbak, mint egy évvel korábban. A feldolgozóiparban az árak az első hét hónapban 0,7%-kal emelkedtek, míg az energiaszektortban 6,8%-os volt a csökkenés. Az **exportértékesítés árai** júliusban 1,0%-kal emelkedtek 2013. júliushoz viszonyítva, január–júliusban pedig az előző év azonos időszakának szintjén maradtak.
- Az **építőipar** bruttó kibocsátása **júliusban** – mind a kiigazított, mind a munkanappal kiigazított adatok szerint – 17,5%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az építőiparágazatok közül az épületek építése 9,6, az egyéb építményeké pedig 24,3%-kal emelkedett.
- **Január–júliusban** az építőipar termelési volumene 21,8%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. Az első hét hónapban az épületek építése 12,7, az egyéb építményeké közel harmadával emelkedett. Előbbi növekedése

továbbra is elsősorban az ipari épületek építésével, utóbbi az út- és vasútépítési munkákkal, illetve közműfejlesztésekkel függött össze.

- A **július végi szerződésállomány** volumene mintegy 53%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Az épületek építésének állománya 3,2, az egyéb építményeké 69%-kal bővült 2013 júliusához viszonyítva.
- Az **új szerződések** volumene harmadik hónapja csökken, **júliusban** 17,8%-kal volt alacsonyabb, mint egy évvel korábban. Az épületek építésére 1,5%-kal magasabb, míg az egyéb építményekre mintegy negyedével kisebb volumenű új szerződést kötöttek, mint egy évvel korábban. Az egyéb építményekre kötött szerződések csökkenéséhez az egy évvel korábbi magas bázis is hozzájárult.
- Az **első hét hónapban kötött új építőipari szerződések** volumene 2,4%-kal magasabb volt, mint 2013 azonos időszakában. Az épületek építésére kötött új szerződések volumene 2,6%-kal csökkent, az egyéb építményekre kötöttek pedig 5,5%-kal nőtt.
- A **kiskereskedelmi forgalom volumene 2014 júliusában** 2,5, az **első hét hónapban** 5,6%-kal nőtt. (2014. júliustól a kiskereskedelmi forgalomra vonatkozó bázis- és tárgyidőszakai adatok egységes módszertan szerint készülnek, ezért teljes mértékben összehasonlíthatóak az előző év azonos hónapjának adatával.)
- Január–júliusban a kiskereskedelmi forgalom csaknem felét kitevő **élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletek** eladásai 6,7%-kal haladták meg az előző év azonos időszakit. Ezen belül a forgalom több mint háromnegyedét lebonyolító vegyes termékkörű üzletek (hiper- és szupermarketek, vegyesboltoké) 4,2%-kal csökkent, ezzel párhuzamosan – elsősorban a dohány-kiskereskedelmet érintő jogszabályváltozások miatt – az élelmiszer-, ital-, dohányáru-szaküzletek csaknem duplájára (194%) emelkedett. A **nem élelmiszertermékeket forgalmazó kiskereskedelmi egységek** forgalma 2014 első hét hónapjában 4,5%-kal emelkedett 2013 azonos időszakához képest. A tevékenységcsoporton belül a legnagyobb mértékben az iparcikk jellegű vegyes (10%), valamint a textil-, ruházati és lábbeli-kiskereskedelem forgalma bővült (15%), miközben a forgalom mintegy háromtizedét adó bútort-, műszacikk-üzletek eladásai 2,3%-kal emelkedtek. A gyógyszer-, gyógyszeráttermék-, illatszerüzletek forgalma 3,8%-kal növekedett az előző év azonos időszakához képest, a könyv-, számítástechnika- és egyébiparcikk-üzletek azonban 4,6%-kal csökkent. Az **üzemanyag-kiskereskedelem** forgalma január–júliusban 4,6%-kal bővült, miközben a járműüzemanyagok fogyasztói ára átlagosan 1,4%-kal mérséklődött.
- A kiskereskedelmen kívül számba vett **gépjármű- és járműalkatrész-kiskereskedelem** eladási volumene 2014 első hét hónapjában 3,0%-kal haladta meg az előző évi azonos időszakit.
- **2014. január–júliusban** 5 millió 250 ezer vendég 13 millió 365 ezer vendégéjszakát töltött el a **kereskedelmi szálláshelyeken**. A vendégek száma 7,3, a vendégéjszakáké 5,6%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Ezen belül a külföldi vendégek 6,8 millió vendégéjszakát vettek igénybe, számuk 4,0, vendégéjszakáiké 2,4%-kal emelkedett. A külföldi vendég-forgalom 83%-át fogadó szállodák forgalma némileg átlag alatt, 2,2%-kal bővült. A jelentősebb küldő országokból érkezett vendégek vendégéjszakájában mért forgalma változóan alakult: a Németországból érkezők forgalma csökkent, ugyanakkor az orosz, az olasz és a cseh vendégek forgalma nőtt, az osztrák és a brit vendégek pedig stagnáltak. A belföldi vendégek száma 11%-kal növekedett, és 9,1%-kal több vendégéjszakát töltöttek a szálláshelyeken, mint 2013 első hét hónapjában. A szálláshelyek bruttó árbevétele folyó áron 9,7%-kal emelkedett, ennek 56%-át kitevő szállásdíjbevételek 11%-kal haladták meg az előző évit, miközben a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás árai 2,7%-kal lettek magasabbak.
- Az ország összes **vendéglátóhelyének** – a kereskedelmi szálláshelyek vendéglátó egységeivel együtt – 2014 január–júliusában 456 milliárd forint bevétel volt, ami volumenében 5,1%-kal több, mint a megelőző év

azonos időszakában. A kereskedelmi vendéglátóhelyi forgalom volumene 4,7, a munkahelyi 7,1%-kal növekedett.

- **2014 I. félévében** 20 millió **külföldi látogató** 46 millió napot töltött Magyarországon. A látogatók száma 3,5, tartózkodási idejük 2,2%-kal nőtt. Egy napra 2,2, több napra 7,6%-kal érkeztek többen, mint 2013 I. félévében. Mind az egy napra, mind a több napra Magyarországra látogatók tartózkodási ideje 2,2%-kal bővült. A külföldiek 631 milliárd forintot költöttek el hazánkban az év első felében, 11%-kal többet, mint 2013 I. félévében. Külföldre 7,6 millió alkalommal látogattak magyarok a vizsgált időszakban, és összesen 21 millió napot töltöttek az országon kívül. A **külföldre látogató magyarok** száma 4,0, az utazással töltött idő 6,8%-kal nőtt. A bővülés a többnapos látogatók számának 13%-os növekedésével függött össze, miközben az egy napra utazók száma stagnált. A több napra látogatók esetén az utazással töltött idő növekedése a látogatószám-bővülés alatt maradt, de így is jelentős, 9,1%-os volt. A külföldre látogatók költsége folyó áron 16%-kal emelkedett, és összesen 262 milliárd forintot tett ki. Az utasforgalmi szolgáltatások egyenlege 369 milliárd forint aktívumot mutatott, ami 28 milliárd forinttal kedvezőbb az előző év I. félévéhez viszonyítva.
- **2014 I. félévében** a nemzetgazdaság árutonna-kilométerben kifejezett **áruszállítási teljesítménye** 5,5%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A növekedés a szállított tömeg 12%-os emelkedésével magyarázható, ezzel párhuzamosan az átlagos szállítási távolság rövidebbé vált. Árutonna-kilométerben mérve a vasúti szállítás 10%-kal bővült, amelynek fontos tényezője volt a belföldi szállítások 42%-os növekedése. A teljesítményből több mint kétharmados aránnyal részesedő közúti, valamint a csővezetékes áruszállítás teljesítménye egyaránt 5%-kal bővült, míg a belvízi árutovábbításé 0,6%-kal mérséklődött.
- A **helyközi személyszállítás január–júniusi** utaskilométer-teljesítménye 5,7%-kal magasabb volt az egy évvel korábbinál. Az utasok száma ugyan ezen idő alatt 1,1%-kal emelkedett, a teljesítmény növekedésében a meghatározóbb tényezőt így az átlagos utazási távolság hosszabbá válása jelentette. Ez utóbbi változás alapvetően azzal függött össze, hogy a légi közlekedés teljesítménye egy év alatt 38%-kal, a szállítási módok közül a legnagyobb mértékben nőtt. (Részaránya 4 százalékponttal 16%-ra emelkedett.) A teljesítményből 53%-os aránnyal részesedő autóbuzos közlekedés 1,7, míg a vasúti közlekedés 0,5%-kal növekedett. A **Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér** I. félévi **utasforgalma** 4,2 millió fő volt, 6,8%-kal több⁵ az egy évvel korábbinál.
- A **helyi személyszállításban** 1,1 milliárd utazást regisztráltunk az **I. félévében**, ami 5,0%-os növekedés a 2013. január–júniuséhoz képest. A növekedés nagyobb részét a metró, földalatti forgalmának alakulásával magyarázható, ami – a 4-es metró március 28-ai megnyitásával összefüggésben – 19%-kal nőtt. (A II. negyedéves növekedés 31%-os volt.) Ezzel egyidejűleg a villamoson utazók száma az I. félévében Budapesten és az ország egészét tekintve egyaránt 4%-kal mérséklődött. (A II. negyedévében mind a fővárosban, mind az egész országban 7%-os volt a csökkenés.) Az utazások 54%-a autóbuzsokon valósult meg, az autóbuzson utazók száma 4,4%-kal bővült.
- **2014 I. félévében** 77,2 ezer **személygépkocsit helyeztek első alkalommal forgalomba** az országban, 34%-kal többet az egy évvel korábbihoz képest. Az I. félévi forgalomba helyezések száma 2009 óta az idén volt a legmagasabb, de még így is 18%-kal elmaradt a 2008. I. félévitől. (A mélypontot 2010 I. féléve jelentette.) A 2013. I. félévhez képest bekövetkezett növekedés meghatározóan a használt – két évnél idősebb – személygépkocsik forgalomba helyezésének emelkedésével magyarázható (49%), aminél az új személygépkocsik forgalma kisebb mértékben nőtt (20%-kal). A korábbi évekkel ellentétben 2014 I. félévében több használt személygépkocsit helyeztek forgalomba, mint újat (arányuk 54, illetve 46% volt); a forgalomba helyezett személygépkocsik átlagos kora 6 évet tett ki, 2008 I. félévében ezzel szemben mindössze 1 évet.

⁵ A repülőtér utasforgalma a külföldi légitársaságok forgalmát is magában foglalja, míg a teljesítmény kizárólag a magyar légi szállítók forgalmára vonatkozik.

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

- Az alapvető **népmozgalmi mutatók** szerint **2014 első hét hónapjában** több születés és kevesebb halálozás történt, ennek következtében mérsékeltebb népességcsökkenés jellemezte hazánkat az egy évvel korábbihoz képest.
- Az előzetes adatok szerint 2014. január–júliusban 51 605 **gyermek született**, 2,9%-kal (1475 fővel) több, mint 2013 azonos időszakában, eközben a születési arányszám 0,3 ezrelékponttal 9,0 ezrelékre nőtt. Az **elhunytak** 72 517 fős száma 3,3%-kal (2445 fővel) maradt el az előző évitől, a halálozási arányszám pedig – 0,3 ezrelékpontos csökkenés mellett – 12,7 ezreléket tett ki. A **csecsemőhalandóság** 2014. január–júliusi 4,6 ezrelékes mutatója 0,7 ezrelékponttal alacsonyabb az egy évvel azelőttinél.
- A **természetes fogyás** üteme valamelyest lassult: a születések száma emelkedett, míg a halálozásoké csökkent. Az idei év első hét hónapjában a fogyás mértéke 20 912 fő volt, szemben az egy évvel ezelőtti 24 832-vel.
- 2014 első hét hónapjában 20 377 **házasságot** kötöttek, 4,7%-kal többet az egy évvel korábbinál.
- **2014. május–július** időszakában továbbra is kedvezően alakultak a munkaerő-piaci folyamatok, a foglalkoztatottság nőtt, a munkanélküliség csökkent az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A **foglalkoztatottak száma** – a 15–64 éves népességen belül – 4 millió 97 ezer fő volt, ez 166 ezerrel (4,2%-kal) meghaladta a 2013. május–júliust. A **foglalkoztatási arány** egy év alatt 3,1 százalékponttal 61,8%-ra emelkedett. A foglalkoztatás bővülése közel azonos mértékben érintette a férfiakat és a nőket. A férfiak foglalkoztatási aránya 68,0, a nőké 55,8% volt, ez 3,1 és 3,0 százalékponttal volt magasabb, mint 2013. május–júliusban. A munkaerőpiacon kis számban jelen lévő 15–24 éves fiatalok foglalkoztatási aránya 23,1, a legjobb munkavállalási korú, 25–54 éveseké 78,6, az idősebb, 55–64 éveseké pedig 42,0%-ra emelkedett.
- A **munkanélküliek száma** – 2014. május–júliusban a 15–64 éves népesség körében – 353 ezer fő volt, ötödével kevesebb, mint egy évvel korábban. A **munkanélküliségi ráta** 7,9%-os értéke 2,3 százalékponttal volt alacsonyabb a 2013. május–júliusinál. (Legutóbb 2008. szeptember–novemberben volt 8% alatti a munkanélküliségi ráta.) A férfiak és a nők munkanélküliség mutatói egyaránt mérséklődtek. A férfiak munkanélküliségi rátája (2,3 százalékponttal) 7,8, a nőké (2,1 százalékponttal) 8,1%-ra esett vissza. A 15–24 éves fiatalok munkanélküliségi rátája 21,0, a 25–54 éveseké 7,0, az 55–64 éveseké pedig 6,3%-ra csökkent. A munkanélküliek közel fele **tartósan**, azaz legalább egy éve munkanélküli, míg a **munkakeresés átlagos időtartama** egy év alatt 18,0-ról 18,7 hónapra nőtt.⁶
- 2014. **január–júliusban** a nemzetgazdaságban⁷ a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi **bruttó átlagkeresete** 235 200 forint, ennek – családi kedvezmény nélkül számított – **nettó** összege 154 100 forint volt. (A családi kedvezmények figyelembevételével becsülhető nettó

- átlagkereset 160 900 forint volt, ami 3,8%-kal meghaladta az előző év azonos időszakát.) A bruttó és a nettó átlagkereset – a kereseteket terhelő járulékok és a személyi jövedelemadó szabályok változatlanlansága következtében – egyaránt 3,0%-kal volt magasabb a 2013. január–júliusinál. (A közfoglalkoztatás hatását kiszűrve a bruttó és a nettó átlagkeresetek növekedési üteme szintén megegyezett: 5,5% volt.) A versenyszférában alkalmazásban állók nettó bére 164 000 forint volt, 4,5%-kal meghaladva az egy évvel korábbit. A nem közfoglalkoztatás keretében a költségvetésben dolgozók bére egy év alatt 7,5%-kal 155 500 forintra emelkedett, míg a nonprofit szervezeteknél alkalmazottak 148 700 forintot kerestek, 7,1%-kal többet a 2013. január–júliusinál. (A költségvetési intézmények és a nonprofit szervezetek esetében a megkülönböztetést a közfoglalkoztatottak jelentős száma indokolja, ebben a két gazdálkodási formában alkalmaznak ugyanis a közmunkások több mint 93%-át.)
- A **költségvetési szférában és a nonprofit szervezeteknél** a foglalkoztatottak érintett körének, mintegy 219 ezer főnek a keresetbe nem tartozó **kompenzációt** fizetnek. Ezen a címen a költségvetésben dolgozók havonta átlagosan bruttó 9900, a nonprofit szervezeteknél 9400 forint juttatást kaptak.
 - A **fogyasztói árak augusztusban** 0,2%-kal voltak magasabbak, mint egy évvel korábban. Az infláció fokozatos lassulása, majd megszűnése elsősorban a rezsicsökkentéssel magyarázható, de enyhén, 1% alatti mértékben az élelmiszerek, a ruházatközpontú cikkek, a tartós fogyasztási cikkek, valamint az egyéb cikkek, üzemanyagok ára is mérséklődött, miközben a szeszes italok, dohányárak továbbra is jelentősen drágultak. Összességében **2014 első nyolc hónapjában** a fogyasztói árak nem változtak az előző év azonos időszakához képest.
 - Január–augusztusban a **javak főbb csoportjai közül** a legnagyobb mértékben a háztartási energia ára esett vissza (12%), ezen belül az elektromos energiáért és a távfűtésért egyaránt 12, a vezetékes gázért 15%-kal kellett kevesebbet fizetni 2013 azonos időszakához képest. A ruházatközpontú cikkek 0,7, a tartós fogyasztási cikkek pedig 0,5%-kal lettek olcsóbbak. Az előző évben tapasztalt drágulást követően az élelmiszerárak 0,4%-kal mérséklődtek egy év alatt. Ezen belül a hús, hal és készítményeik 0,7, a tejtermékek 6,3%-kal drágultak, miközben a liszt 17, a cukor 16, a tojás pedig 6,2%-kal került kevesebbe. Az egyéb cikkek, üzemanyagok 0,2%-kal lettek olcsóbbak, ezen belül a járműüzemanyagokért 1,4%-kal kellett kevesebbet fizetni. A legnagyobb mértékben a szeszes italok, dohányárak ára emelkedett (7,9%) az előző év azonos időszakához képest, elsősorban a dohányárak kiskereskedelmi árrésének emelése miatt. A szolgáltatások fogyasztói ára 2,0%-kal nőtt, ezen belül a közlekedési szolgáltatások ára 2,2, a pénzügyi szolgáltatásoké 13%-kal emelkedett, miközben a lakbér, lakásszolgáltatás díja 5,2%-kal csökkent.
 - 2014 január–augusztusában a **nyugdíjasok árindexe** 0,5%-kal maradt el az előző év azonos időszakától.

⁶ A 15–74 éves népességen belül.

⁷ A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél.

1. tábla

Összefoglaló adatok

(indexek az előző év azonos időszakának százalékában)

1.) 2014. január–július

Megnevezés	2013	2014.		
		január–június	július	január–július
Ipari indexek				
termelés	101,1	109,4	112,3	109,8
értékesítés belföldre	97,8	101,0	104,8	101,5
értékesítés exportra	104,4	112,2	115,3	112,6
létszám	100,5	102,3	102,5	102,3
termelékenység	100,5	107,2	109,6	107,5
Építőipari termelés indexe	108,5	122,8	117,5	121,8
Mezőgazdasági értékesítés indexe	106,9	113,3	117,9	114,6
Kiskereskedelmi forgalom indexe	101,8	106,2	102,5	105,6
Behozatali értéke, millió euró	74 739 ^R	38 540 ^R	6 757	45 297
értékindexe	102,0 ^R	104,3 ^R	107,9	104,8
Kivitel értéke, millió euró	81 294 ^R	41 824 ^R	7 254	49 079
értékindexe	101,7 ^R	104,4 ^R	108,4	105,0
Árindexek				
ipari termelői árak	100,7	99,1	99,7	99,2
ipari belföldi értékesítési árak	99,5	97,9	97,5	97,9
mezőgazdasági termelői árak	92,2	88,2	94,9	90,6
behozatali forintárak	99,4	99,7
kiviteli forintárak	100,0	100,1
Alkalmazásban állók létszáma, ezer fő	2 700	2 803	2 839	2 808
index	101,0	105,5	104,2	105,3
Munkanélküliségi ráta ^{a)} , %	10,3	7,9 ^{b)}
Bruttó átlagkereset, ezer forint	230,7	235,0	236,6	235,2
nominális index	103,4	103,0	103,0	103,0
Nettó átlagkereset, ezer forint	151,1	153,9	154,9	154,1
nominális index	104,9	103,0	103,0	103,0

a) A 15–64 éves népességen belül.

b) 2014. május–július.

^R Revideált adat.**2.) 2014. január–augusztus**

Megnevezés	2013	2014.		
		január–július	augusztus	január–augusztus
Fogyasztóiár-index	101,7	100,0	100,2	100,0
Az államháztartás központi alrendszerének egyenlege, milliárd forint	-933 ^R	-851	-7	-859
Ebből:				
központi költségvetés	-985 ^R	-1 031	-22	-1 053
társadalombiztosítási alapok	1 ^R	134	16	150

További információk, adatok
(linkek):

[Táblák](#)
www.ksh.hu

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu
[Információs szolgálat](#)
Telefon: (+36-1) 345-6789